

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 82.

V Ljubljani, v petek 11. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Volitve v občinski zastop.

(Iz meščanskih krogov.)

Oprostite, ako dobite o tej zadevi glas izmed občinstva. Meni se zdé volitve v občinski zastop našega stolnega mesta tako važne, da jih je treba temeljito preudarjati in po utemeljenih sklepih še-le prititi do zaključka. Kakor je Ljubljana središče slovenskega življenja, tako bi moralo politično življenje slovensko, oziroma narodni zastopljati ljubljanski tudi v nekakem oziru merodajni biti za drugo deželo. Ljubljanski zastop v občinski svet je gotovo eminentne važnosti ne le za ožji kraj našega stolnega mesta, vevražen je tudi v narodnem oziru za vse slovenske pokrajine. Najsvetejša pravica državljana je gotovo ta, da si sme iz svoje srede izvoliti one može, katerim on zaupa, da bodo po najbolji vednosti vestno in pravično zastopali njegove interese, da bodo na eni strani skrbeli za blagor in napredek dotičnega kraja, da bodo pa tudi zabranjevali lahkotno gospodarstvo z davkoplačevalci ter kolikor mogoče obvarovali že itak preobloženega davkoplačevalca novih bremen. Te svete pravice posluževati se je dolžnost vsacega zavednega državljana, in ker imamo danes pred očmi volitve v občinski zastop ljubljanski, dolžnost je vsacega zavednega meščana, da odda svoj glas onemu možu, ki ima zaupanje svojih someščanov, onemu možu, ki deluje javno za blagor mesta, za blagor slovenskega svojega naroda. Kajti tudi narodnost je ona svetinja, katero moramo vsi ljubosumno varovati, katera mora biti v naših očeh nedotakljiva; in ako volimo tudi kacega Neslovenca, pogoj volitve mora ta biti, da ni sovražen naši narodni ideji, da nam ne bo nikdar nasprotoval pri izvrševanju svetih narodnih pravic. Ako se na ta način postopa, nimamo nikdar nič proti vstopu poštenega Nemca v naš zastop, ker akoravno ne bo tekmoval s slovenskimi svojimi tovariši v narodni ideji, skrbel bo vendar kot naš prijatelj, kot vesten

meščan za blagor našega mesta. Zaradi tega treba je nam tudi tu previdnosti, da ne bomo morebiti necega lepega dné sedeli na ulici ter da ne bo za nas primeren latinski pregovor: „duobus certantibus tertius gaudet“.

Razumljivo je, da morajo v občinskem zastopu zastopani biti razni stanovi, da se na ta način pravice in dolžnosti raznih krogov našega mesta vedno ložje določujejo, da se interesov mestnih tikajoča vprašanja strokovnjaško rešujejo. Posebno je treba zastopnikov obrtniškega stanu, toda zavednih, mirnih mož, ki ne gledajo vse le skozi obrtniška očala. Vsakemu je znano, da je obrtniško oziroma delavsko vprašanje postalo dandanes akutno vprašanje, ter da se osebe iz najvišjih krogov bavijo z rešenjem tega vprašanja. Ravno kar čitamo v dunajskih časopisih o žalostnih izgredih, ki gotovo ne bodo ugajali poštenim delavcem, ki gotovo ne bodo pospeševali ugodne rešitve socijalnega vprašanja. Ne ménim tu strogih policijskih ukazov itd.; kakor je uvideti iz raznih časopisov, namerava se na drugi način vršiti štrajk, in sicer štrajk konsumentov. Naveličali se bodo večjih stroškov, draginje ter svoje vsakdanje potrebe skrčili na minimum. V obleki, hrani, zabavi sploh povsod se bo štedilo, tako da bo težko dobiti delavcu dela, ker mojster ne bo potreboval toliko moči pri pičlih naročilih. Kaj pa potem? Konsumenti zdrže lahko eno leto to stanje, zapeljani delavec in obrtnik pa ne. Kaj bo ž njim, kaj bo ž njegovo obiteljjo, če se res ta ideja vresniči, kar je zelo verjetno? Zaradi tega je treba v zastopu našem moža, ki ima v teh vprašanjih zdrave nazore, ki bo pospeševal, kar je dobrega, odločno pa se tudi zoperstavljal prenapetim zahtevam in s svojim vplivom koristil delavskemu in obrtniškem stanu. Poprej smo omenili, da naj se zastop deli po raznih stanovih, kar je popolnoma pravično. V 3. razredu, v katerem je večina obrtnikov zastopanih, je voliti letos 5 novih odbornikov.

Slišali smo več nasvetov, enega radikalnega, k pomeže z vsemi poprejšnjimi odborniki, razven vrednika „Brusa“, g. Ivana Železnikarja, češ, poprejšnji ne zadostujejo, ne storijo svojih dolžnosti, torej proč ž njimi. Ne vem, kako pride obrtniško društvo k temu, da vse kandidate za 3. razred priporoča tako rekoč v imenu volilcev 3. razreda? Bi ne bilo bolj logično, ko bi se obrtniško društvo potegovalo v prvi vrsti za to, da spravijo nekaj obrtnikov v občinski zastop, in ker je v 3. volilnem razredu tretjina volilcev obrtnikov, naj bi nasvetovalo obrtniško društvo 2 ali 3 gospode obrtnike, kateremu nasvetu bi se gotovo noben ne protivil, sosebno če izvoli može, ki so obče spoštovani meščani. Da pa hoče to društvo monopolizovati, temu bi pa jaz odločno protestoval. Ni mi umevno, zakaj se ogreva to društvo za vrednika „Brusa“, gosp. Železnikarja. Mari zaradi tega, ker blati v svojem listu poštenjake slovenske, ki imajo pogum svoje katoliške mnenje javno izreči, ki imajo pogum kot katoličani delati za blagor slovenskega naroda? Naši najhujši nasprotniki se čudijo, da je sedaj to mogoče, in slišal sem, da v najhujših časih nasprotstva med Slovenci in nemškutarji ni bilo nikdar take podle pisave, kakor jo sedaj nahajamo v slovenskem listu zoper narodne može.

Nisem nasprotnik opozicije, ali opozicija mora biti dostojna, v gotovih mejah. Naj se že politično mišljenje persifluje, ali privatno življenje, ki nima s politiko ničesa opraviti, naj bo sveto, drugače vzgajimo pri nas žurnalistiko, katero imenovati se še sedaj tu sramujem. Ali je to morebiti zasluga gosp. Železnikarja za obrtnike, oziroma obrtniško društvo, da se zanj ogrevajo? Morda menijo, da se narodni stvari koristi, ako sedi g. Železnikar kot vrednik „Brusa“, v občinskem narodnem zastopu v dokaz, da slovenski obrtniki odobrujejo politične nazore g. Železnikarja? Torej le mirno premislite, in preverjen sem, da bote prišli do zaključka, vrednika

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francosčine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

„Tours, 15. novembra 1870.

Ud vlade narodne brambe, minister notranjega in vojske, potrjuje zopet g. polkovnika Frappolija v opravih načelnika glavnega stana pri generalu Garibaldiju, kakor so bila omejena po sklepu vlade. Njemu jedinemu priznavam ta naslov in moči, ki obsega.

Gre naj torej brez odloga, da prevzame to stopnjo pri generalu Garibaldiju, in naj izbaene gospoda Bordona, kopar sodnijska preteklost in obnašanje bi se ne mogli zjediniti z značajem predstojnika francoske vlade.

Podpis: Leon Gambetta.“

Gosp. Frappoli je ta ukaz ohranil, in jaz sem moral dobiti pristni prepis. In kakošna je bila Bordona sodnijska preteklost, o kateri je govoril Gambetta?

Ker se avignonski lekarnar ni dal izbaciti, dala se je vlada podučiti od prvega vira. Minister prava je pisal prokuratorju republike v Avignon, naj mu pošlje sporočilo, kaj pravijo sodnijska pisma o Bordonu. To je sporočilo prokuratorja na vlado:

„Avignon, 23. novembra 1870.

(Št. 5375, sporočilo s številkami.)

Prokurator republike, Avignon, ministru prava, Tours.

Prepis sodnijskih pisem o Bordonu:

„2. julija 1858, kazensko sodišče v Lachâtre-i; odstranjenje zarubljenih predmetov; 50 fr. kazni.

24. julija, dvor v Parizu; prevara; 2 meseca ječe, 50 fr. kazni.“

Videli bomo pozneje, da sodnijska pisma, poslana ministru prava od prokuratorja v Avignonu, niso bila popolna.

Pa Bordone se je smejal svoji odstavi. Imel je vzrokov, ostati pri Garibaldiju, in on je tudi ostal vzkjub ministru, vzkjub družini in prijateljem generala. On je spočel in vzdrževal nered, da bi pripravil ob zaupanju laške prostovoljce in škodoval brambi.“

Sporočilo v podporo:

„Lyon, 5. decembra 1870.

Ronski prefekt ministru notranjega in vojske, Tours.

Obnašanje Bordona v Autunu je predmet vsestranskih pritožb, vzrok zgube poguma, prav velika nevarnost. Ono zasluži vojno posvetovanje. Vi boste o tem več vedeli, kakor jaz; pa to, kar jaz vem, me sili izreči, da tak načelnik glavnega stana je očitna spodtika. Garibaldi je slep; Vi ne morete

biti. Ali ni pomočka, odstraniti Bordona, ne da se žali Garibaldi? Pridi, kar hoče, vse mora odjenjati, ko gre za občni blagor.

Podpis: Challemel-Lacour.“

Drugo sporočilo o Bordonu:

„Chaumont, 4. decembra 1870.

Haute-marne-ski prefekt vodji splošne varnosti, Tours.

Znano Vam je, da mi je naložil Gambetta, povedati generalu Garibaldiju, da bi rad videl, ko bi se znebil pomoči polkovnika Bordona. Tudi ste mi naznanili, da imate gotovost o obsodbi, katera sramotilno znamenje vtiska osebi polkovnika Bordona. General Garibaldi, želeč ustreči Gambettovi želji, mi je naročil, Vam povedati, da mora, predno se znebi pomoči koristnega moža, imeti dokaz o tej obsodbi in zagotoviti, da ni bila uničena po sodnijskem sklepu višjega reda. Čaka Vašega odgovora, da se odloči.

Podpis: Spuller.“

V Toursu so prišli skoro do trdnega mnenja o нравni vrednosti Bordona; poznali so vsaj jeden del njegovih sodnijskih pisem. Ali je vlada naznanila Garibaldiju vspeh svojih poizvedovanj, ne vem. Gotovo je, da tisti trenotek je neki francoski republikanec, po imenu Gauckler, posredoval v prid Bordona, in narodna bramba se je udala, trpeti lekarnarja-goljufa.

„Brusa“, g. Železnikarja, zasluge niso take, da bi moral izvoljen biti v občinski zastop našegastolnega mesta.

V sedanjem občinskem svetu sedi dalje že leta in leta mož, ki je vedno kazal, da mu je na srečo narodna stvar in blagor našega mesta, mož obče čislán in spoštovan pri vseh meščanih, to je gosp. Valentinčič. Zakaj si je ta gospod nakopal sovraštvo obrtniškega društva, nam ni znano.

Gospod Tomšič je zastopal učiteljski stan, in takega zastopnika nam je neobhodno treba. Torej je po mojem mnenju popolnoma neopravičena agitacija zoper tega pedagoga, ter upam, da se tudi tu ne bode juha jedla tako vroča, kakor se kuha. Istotako pri obitniku g. Dolencu.

„Sloga jači, nesloga tlači,“ pravi slovanski pregovor; in če je kje sloge treba, treba jo je pri nas, ker se moramo boriti vedno za naš narodni obstanek. Če se bomo cepili, dosegli bomo le to, da naši nasprotniki dobé zopet pogum, med nami pa nastane še večje nasprotje. Mislim torej, da bi bil tu kompromis umesten.

Te vrstice imele so namen objaviti misli trezno mislečega meščana, kateremu je na srečo blagor naroda in stolnega mesta; dobro bi bilo, ako bi se to vprašanje še nadalje razpravljalo. —č.

Kako se delajo volitve.

II.

Res je, kar je rekel gospod poročevalec večine, da se dá v dve skupini razdeliti, kar sem jaz svoje dni poudarjal; v skupino agitacij, ki gredo čez mero postavnega privoljenja in so se vršile za kandidate gosp. Rudolfa Auspitz, in v drugo skupino, ki hoče imenovati osebe, podkupujoče volilce.

Kakov je rezultat poizvedb, ki so se radi tega vršile? Vsekako trdi gospod poročevalec večine: rezultat poizvedb je, da so se pritožbe, osnovane na temelji zasebnih poročil proti tej volitvi, pokazale deloma kot popolnoma neresnične, deloma kot nedokazane. Gospóda moja, če bi tudi hotel besedam poročevalca večine pritrditi, da so ti „deloma“ na svojem mestu, četudi se izpodtikam nad besedo „neresnične“, moram vendar-le opomniti, da naj bi bil gospod poročevalec vmes pristavil „in deloma resnične in dokazane“ in sicer, kakor jaz menim, po vsej pravici. Iz besedij poročevalčevih bode uvideli, da niso v nekaterih slučajih malenkosti (za 2 ali 5 gld.) dokazane, a v drugih slučajih, morebiti za tisoče, je pa vse dokazano. (Čujte! Čujte! na klopéh Mladočehov.)

Že pred dvema letoma o priliki prve obravnave sem omenil: Ne vém, ali je opravičena terjatev onih gospodov, da se mora, če se hoče ovreči volitev, zahtevati: Preračunili bomo, koliko glasov večine je kandidat dobil? Toliko. Koliko glasov n. pr. je dobljenih po krivici? In če odštejemo krivične glasove, in ostane še večina, potem potrdimo izvolitev.

Poudarjam še jedenkrat: S tako morálo se kot poslanec nikdar ne bom sprijaznil. (Dobro! na desnici.) Po mojem mnenju ni odločilno, da se pri volitvi po številkah dokazuje, koliko glasov je kup-

ljenih, koliko glasov glasilo se je drugače, kakor bi se bili glasili. Po mojem prepričanju, moji vesti in mojem velespoštovanju pred visoko gbornico je nedopustno, pripoznati kako volitev za veljavno, kakor hitro se pokaže, da so se glasovi podkupovali. (Tako je! na desnici.)

Nočem se spuščati v podrobnosti, ker bi gospode poslušalce preveč motil; pred seboj imate tiskano poročilo. Kar se tiče malih zneskov, boste uvideli, da so se kupovali glasovi, kar ni pripuščeno. Denar se je pogujal za glasove, kateri naj bi se oddajali kandidatu Auspitzu. To konstatuje gospod poročevalec večine sam. Konstatuje, da se je zapretilo tovarniškima služabnikoma Frid. Kovaču in Francu Hynštu, da bosta odpuščena iz tovarne, če ne bosta glasovala za kandidata Auspitz. A niso pri samem pretenji ostali. Kajti v zapisniku stoji naslednje: „Oskrbnik sladorne tovarne je naju k volitvi tiral, kakor dva hudodelnika (Čujte! Čujte! na desnici.) ter silil, da bi glasovala za kandidata Auspitz.“ (Čujte! Čujte! na desnici. — Poslanec dr. Lueger: To je prav liberalno!)

Če ni to pritisek, potem ne vém kaj je.

Morebiti se mi bode očitalo, da tretja priča, Franc Hala, ni potrdil teh podatkov. A vsa neresnica mojih podatkov tiči v tem, da je Hala rekel: „Res je, da me niso leta 1885. nič več priganjali, kajti že 1884. l. so me zapodili, ker sem bil Moravitz v deželni zbor volil.“ (Čujte! Čujte! na desnici.)

Vsekako je l. 1885. neresnično, a moder pouk onim, katerih niso 1884. l. zapodili, da bi 1885 l. glasovali za Rudolfa Auspitz (Veselost in prav dobro! na desnici.), če so si hoteli kruh prihraniti.

Značilno je vsekako izpovedovanje Kovača in Hynšta, katera so tirali kakor hudodelnika k volitvi. Istotako je, kar se tiče malih doneskov 5 ali 10 gl., s katerimi so se kupovali glasovi. Posameznim slučajem, katerih sem omenjal, niso prišli na sled. Ljudij niso našli, nekateri so pa po ovinkih odgovarjali. Čudim se, da so se dobili ljudje, ki so pripoznali svojo sramoto. (Prav dobro! na desnici.) Vsekako je umljivo, da navadno tajé, kajti vedó, da je sramotno in protipostavno. Ljudje torej tajé, če jih okrajni glavar k sebi pozove, a v treh slučajih so pa vendar-le pripoznali, da se jim je ponudil in plačal denar, naj glasujejo za kandidata Auspitz.

Navratilu n. pr. so ponudili najprvo 5, a ker je bilo to premalo, ponudili so mu 10 gld., če bode za Auspitz glasoval. Tudi so ga nagovarjali, naj prinese svoj in očetov glasovni list; za vsacega bo dobil 10 gld. Vse to je dokazano. Ako bi me kdo zavrnil, češ, to je samo jedna priča pripoznala — da, gospóda moja, koliko prič pa lahko to dokaže? (Prav dobro! na desnici.)

Če pravi dotičnik, ki je dobil denar: dobil sem denar — to je vendar dokaz. Ako ni to dokaz, ni mogoča nikaka pravda o tem, za to je stvar prepričanja. Pravdati bi se ne moglo s sodnikom, kateri bi utegnil reči: vsled tega ne bomo moza obsodili; a drugo vprašanje je, kako bo visoka zbornica vzela stvar in kako razsodila. (Tako je! na desnici.)

Taisto je z onimi 100 ali 200 gld. za uboge. Seveda umejo podkupljenci in podkupljevalci stvar zasukati in olepšati rekše: Niso nam sicer rekli, če volite Auspitz, dobite 200 gld., če ga ne volite, ne boste dobili ničesar; temveč reklo se nam je: Auspitz je imovit mož, če boste njega volili, utegne kaj za reveže storiti.

Ali ni to dovolj? Če prizna dotični volilec: Da mi ni Mossig — to je bil dotični agent — obljubil 200 gld., ne bi bil prišel jaz 71letni starček k volitvi (Čujte! na desnici.) — mar ni to podkupavanje? Kako naj jasneje dokažemo visoki zbornici nakup glasov? Ali naj se podkupljenci zbero, pokažejo denar ter razbodbajo, kako so jih kandidatje podkupili?

Po mojem mnenju pričajo ti slučaji drastično o položaji.

Malenkosti so, kakor pravi poročevalec večine, da se pri vsaki Auspitzevi volitvi volilci obilo pogosté. Mogoče, da so take gostije šega dežele ali okraja, a priporočila vredne nikakor niso. Sicer pa naj sodi o njih visoka zbornica sama.

Tudi o tem je bilo govorjenje, da so se volilci pritožili, ker so bili volilni listi na obeh straneh popisani, kar je vplivalo na prostost volitve. Gosp. poročevalec pa méni, da ni to čisto nič prostosti volitve oviralo. Le postava hoče, da se dotični volilec ne more siliti, naj pové, koga je volil. Sam za

sebe pa sme povedati, katerega kandidata je volil. Dobro, zakon pravi, da ni smeti nikogar siliti, naj pove, koga je volil. Ali pa veste, čemu je sto in sto volilnih listov na obeh straneh popisanih? Svojim ljudem niso zaupali; vedeli so, dokler jih napajajo in gosté, imajo ljudi na svoji strani; če so pa primorani, izročiti jim pred volitvijo volilne listke, ne zaupajo jim več. (Tako je! na desnici.) Naj obrne list tako ali tako, Auspitz se mora videti. (Veselost na desnici.)

Če se ga ne vidi, izneveril je glas in kašnjen je, seveda z denarjem. (Veselost na desnici.) Ali ni tu volilec primoran, povedati, koga voli? Po mojem mnenju ne treba temu lepšega dokaza, in gosp. poročevalcu večine sem hvaležen, da je vse to natančno razložil. Vse to kaže, da so volilci v istini primorani, povedati svoje voljence, vsekako vpliv, ki ni dopuščen.

A sedaj pridejo še velike svote, ki so jako zanimive. Gosp. poročevalec je omenil v odseku in zopet danes, da ni onih 10.000 ali 20.000 gld. z volitvijo poslanca Auspitz v nikaki zvezi. Gospóda moja, jaz sem prepričan, da so se te volitve tako vršile, kakor še nikoli ne. Gospóda moja, ako stvar čisto objektivno vzamete, uvideli boste, da ni nihče drugi v zvezi z onimi 10.000 ali 20.000 gld. nego g. poslanec Auspitz.

Hus v svojem in sedanjem času.

XXX.

Naslednik Franca I. je bil cesar Ferdinand I. od 2. marca 1835 do 2. decembra 1848. Ogri so Ferdinanda kronali že leta 1830. za svojega kralja, zraven pa so Ogri zahtevali na deželnem zboru še marsikaj, tako n. pr. vredbo jezikovne pravice, odgovorne ministre itd. Vsega niso dosegli, vendar jim je kralj moral nekaj dovoliti.

Velika je bila slovesnost v Pragi, ko so cesarja Ferdinanda kronali za kralja češkega po starodavnih kraljevskih obredih in običajih leta 1837. Dve leti pozneje se je dal Ferdinand kronati tudi v Milanu.

Cesar Ferdinand je bil dober vladar in si je resnično prizadeval svojim podložnikom pomagati, le škoda, da njegovi ministri niso razumeli tega. Na zunaj je želel cesar živeti v prijaznosti s sosedi; sošel se je s cesarjem Nikolajem v Toplicah (dné 19. septembra 1835) in po dogovoru z Rusijo in Prusijo je zasedel krakovsko republiko in zedinil jo z Avstrijo.

Stara Turčija je v tem času mnogo trpela po Mehemed-u Ali-ju, namestnem kralju v Egiptu, ki se je puntal zoper sultana. Metternich je podpiral Turčijo z Angleži vred, Francozi pa so bili zoper to vzhodno politiko in Rusi so bolj od strani gledali, zato ni avstrijsko brodogradje doseglo kaj vspeha.

Enaka brez znatnega vspeha je bila Metternichova podpora katoliških švicarskih kantonov v tako imenovanem boju „Sonderbund“, ker so se morali protestantovski večini udati na milost.

Leta 1846. (21. febr.) so se spuntali Poljaki na Ruskem, Pruskem in v Avstriji, pa niso opravili nič, le Krakov je prišel stalno k Avstriji (16. novembra 1846).

Mirno je bilo sicer vladanje Ferdinanda I., a ministri niso bili zmožni povzdigniti občnega blagostanja in niso razumeli novih razmer in iz teh razmer izvirajočih potreb in preosnov. Deželni zbori so sicer močno delali in postave kovali ali osrednja vlada je bila tako okorna, da se je iz strahu pred delom in trdom le ustavljala ali stvari po svoje zasukavala in tako pospeševala prevrat leta 1848.

Ker se z letom 48. začne nova doba za Avstrijo, bomo tudi mi to najnovejšo zgodovino posebej pregledali in zdaj še povzeli načela, namere in smeri te dobe od francoske revolucije do 48. leta. Pokazale se bodo prav zanimive stvari in nam pojasnile marsikaj nenavadnega in bolnega v naših današnjih razmerah.

Korenine in prvi začetki naših modernih silnih in groznih tvoritev na socijalno-političnem in versko-nravnem polju evropskega ljudstva se najdejo v reformaciji Lutrovi in tovarišev. Jedro reformacije je bilo: zapikanje in rušenje naravne in postavne avtoritete ali oblasti v človeški družbi.

Naravno je, da ima oblast v družini oče in v državi vladar. Naravno je, da imata ta dva svojo oblast le v oziru na namen družine in države, kateri namen je časno blagostanje udov družine in

države. Kar preseže te meje, ni več v področji pravolastnem družine ali države, ampak pripada v delokrog cerkve, in ta delokrog je nadnaraven, ker je tudi namen nadnaraven. dušno blagostanje ljudi v času in v večnost. Ker pa imata cerkev in država v obče ene in iste ude, treba je med cerkvijo in državo (oziroma družino) postavno določiti tako, da ostaneta sicer neodvisna v svojem območju, da se pa vzajemno složita v medsebojno podporo v oziru na edini skupni zadnji namen.

To je na kratko ideal človeštva na zemlji; popoln nikoli ni bil, ker so ljudje sami nepopolni; bolj ali manj pa se je človeštvo ob raznih časih blizalo temu idealu, in zato je bilo tudi bolj ali manj srečno ravno v tej meri.

Protestantizem pa je to naravno in postavno razmerje prevrnil in razkopal in prišel je kot praktično merilo tisti nečloveški aksijom: „cujus regio, illius religio“, kar je peljalo v najkrutejši cazaropapizem.

Dve načeli, katoliško in protestantsko, sta se bojevala skozi 100 let do vestfalskega miru 1648, kjer je zmagalo načelo protestantsko.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. aprila.

Notranje dežele.

Deželni zbori. Kakor poroča „N. Fr. Pr.“, bodo tekom maja razpuščeni vsi deželni zbori, ki so se osnovali l. 1884. Nemško-liberalna stranka se boji poraza, in imenovani list že sedaj opozarja za ta slučaj strogo slogo pri volitvah. Posebno se židinja boji za nižjeavstrijski, štajarski in koroški deželni zbor.

Moravski deželni zbor se je sošel minolo sredo. Deželni odbor je predložil nasvêt, naj dežela vzame 9 milijonov posojila. V ta odsek so izvoljeni: Auspitz, Gomperz, Weeber, Bubela, Helcelet, Paterna, Tuček, Začek, knez Salm, baron Klein, Frankl, Hopfen, grof Zieratin, Steinbrecher in Hübner. Druga seja je bila danes. S tem posojilom hoče dežela plačati zemljiško odvezo in izredne potrebe.

Vnanje države.

Bolgarija. Iz Sofije se poroča: Prepir med bolgarsko in srbsko vlado bode končan, kar se tiče bolgarskih diplomatskih agentov v Belemgradu, kedar se pokličejo bolgarski agentje iz Srbije. Tukajšnja vlada je primorana storiti ta korak radi nepravilnega postopanja agenta Minčevića. Nikakor bi ne bilo dostojno in vredno, da bi se bila radi tega unela vojna med Bolgarijo in Srbijo. Nagibi, iz katerih je poklical bolgarski minister vnanjih zadev imenovanega agenta, vsekako so diplomatski. Mej drugim pravi: „Ker nimate niti Bolgarija, niti Srbija v svojih glavnih mestih nikakih titularnih diplomatskih agentov, kazalo bi rešiti vprašanje v tej zadevi in vsled tega je g. Minčević v Belemgradu brezpotreben.“ — Nekaj časa sèm vrši se v Bolgariji agitacija, ki namerava pripraviti sobranje k temu, da bi izdalo v prvi prihodnji seji zakon, s katerim bi bila tujcem zabranjena pridobitev in posest nepremičnega premoženja. — Dne 9. t. m. se poroča iz Sofije: Preiskovalna komisija za Paničevo zaroto sklène danes svoje delo. Ko so vprašali konečno zarotnike, ali vedó še kaj povedati o svojih namenih, odgovorili so vsi, da ničesar več. Spisi se bodo izročili vojnemu ministru, kateri jih bode predložil državnemu pravdnistvu.

Rusija. „Pol. Corr.“ poroča, da še ni določeno, kedaj se podá ruski cesarjevič na nameravano potovanje. Bržkone odpelje se še-le jeseni t. l. Cesarjevičev spremljevalec bode njegov brat veliki knez Jurij. Ladija „Orel“, na kateri se bode odpeljal, bo v ta namen divno okrašena. Njegov spremljevalec se bo vozil na drugi ladiji z imenom „Vladimir vladar“. Velika kneza nameravata odpluti daleč proti vzhodu. Kakor se poroča, utegne se vrniti cesarjevič iz Vladivostoka po suhem preko Sibirije. — Gledé na dijaške nemire se poroča, da je v ta namen sostavljena komisija sklenila prognati 28 dijakov in sicer 19 za eno do dveh let, ostale pa za vselej. — Kakor poroča že gori imenovani list, ne namerava ruska vlada Finlandije tako porusiti, kakor je porusila baltijske provincije. V ta namen sostavljena finsko-ruska komisija ne namerava predružititi sedanjih pogojev politiskega stanja v Finlandiji, temveč le odpraviti nekaj nepravilnosti z ozirom na finsko carinstvo, novčarstvo in poštarsvo. Vsa pripraveba tiči v tem, da se Finlandija tesneje zveže z Rusijo; finaki poštni uradniki bodo morali umeti ruski jezik. — „Kreuzztg.“ poroča, da utegnejo biti letošnjo jesen velike ruske vojaške vaje v Kovnu, blizu avstrijske meje. Pri vajah bode 150.000 vojakov iz kijevskega in varšavskega vojniškega okraja. Omenjeni list pravi konečno, da niso te vaje v nikaki zvezi s kako prihodnjo vojno.

Italija. „N. Fr. Pr.“ poroča 9. t. m. iz Rima: „Kakor govori sotrudnik lista „Secolo Decimonono“, izrazil se je proti njemu Magliani, da bode njegov

govor v Napolji politične vsebine, ker se pri današnjem položaji Italije ne dajo ločiti finančne in politične zadeve. Da je treba vnanjo politiko zaviti v skromnejšo obliko, sledi iz slabega poljedelskega stanja, ki tlačí laški narod. Trozveza nalaga Italiji neznosno breme. To breme do skrajne utrujenosti nositi, bila bi največja neumnost. „Ko smo mi,“ — pravi nadalje Magliani, — „romáli čez Dunaj v Berlin, da smo vstopili v trodržavno zvezo, morali smo prezreti največjo nevarnost od francoske strani. Razmere naše države so dandanes mnogo drugačne, in naša državna moč je dovolj krepka za obrambo naše nezavisnosti. Čemu naj torej ponovimo 1892. leta zvezo?“ Nadalje je omenil Magliani, da zahteva nadaljevanje dosedanje politike najmanj petdeset milijonov.

Nemčija. Berolinska „Kreuzzeitung“ poroča: „V raznoterih listih se poroča o določilih, katere je bajé izdal cesar Viljem II. o dvoboji v armadi. Če tudi pričajo posameznosti same, da so nezanesljive, vendar moramo izrečno omeniti, da so vsa ta poročila le izmišljena.“ — Iz Berolina se poroča: V znamenje, da hoče cesar Viljem zboljšati razmere med Nemčijo in Francijo, opominja „Voss. Ztg.“ na namero cesarjevo, da se ne bo več tako strogo gledalo na potni list ob nemško-francoski meji. — Seja državnega zbora, ki se prične dne 6. maja t. l., trajala bode radi obilnega in važnega dela do meseca julija.

Izvirni dopisi.

Iz Padove, 10. aprila. Sinoči točno ob polu 11. uri odpeljal nas je avstrijski vlak proti laški meji. Slovenci smo se že v Pontebi na kolodvoru našli in združili. Razven teh, ki ste jih že zadnjič omenili v svojem listu, sta se napotila v Rim tudi dva štajarska duhovnika, in sicer čast. g. Jakob Caf, kapelan pri sv. Magdaleni v Mariboru, in Valentin Mikuš, kapelan v Konjicah. Razven teh sta v naši družbi tudi dva zastopnika kmetskega stanú, namreč Janez Zabred, vulgo „Šengar“, iz Britofa, in Janez Novak, posestnik v Dobrépoljah.

Sicer sem imel priliko, spoznati sedanje rimske romarje takoj sinoči v Pontebi. Ondi je trebalo čakati par ur, in vse se je torej obrnilo v restavracijo, kjer se je pokazalo, da je naš vlak prava pravcata — mnogojezična Avstrija.

Tik sebe si opazil Hanaka in poleg njega nemškega Pemca od saksonske meje. Tudi s par Poljaki sem govoril. Čehi pa sevêda prevladujejo. In to se je takoj sinoči pokazalo. Ko se je občinstvo dolgočasiló v restavraciji, sede neki Čeh k pianinu in zaigra najprej „Hej Slovane“, potem „Kde domov mój“ in „Naprej zastava slave“; takoj se je mnogo Slovanov zbralo okrog njega, ki so živahno odobravali njegovo sviranje.

O uredbi romarskega vlaka pa se ne morem pohvalno izreči. Ko smo si že dali potrditi vsak svoj vožni listek, oglašé se hipoma reditelji, da talijanska železnica ne bode v tretjem razredu več romarjev vozila, kakor petdeset. Vsi drugi naj torej blagovolijo doplačati 21 lir in 20 centezimov, da se bodo potem vseskozi po Laškem vozili v drugem razredu. Lahko si mislite, da je ta trditev mnogo romarjev razburila, tembolj, ker jih je mnogo iz priprostega in delavskega stanú, ki niso kdo vé kako z denarjem založeni. Slednjič se je vendar stvar poravnala, tako, da jih je kakih sto doplačalo; a obžalovati je, da se je prigodil tak nedostatek, ko bi bil odbor vendar v prvi vrsti moral skrbeti za točno izvršitev naznanjenega programa. Krivdo vzročajo sedaj na Schroekel-na, ki je vlak priredil. Toda odbor, ki je na Dunaji, bil bi pač moral bolj zanesljivo ukrepati zaradi prevažanja potnikov. Kako mučni so prizori doplačevanja, vedel bode tisti, ki je kdaj bil v takih razmerah. Denarne reči so sploh jako košljive . . .

Danes zjutraj ob sedmih že smo dospeli v Padovo. Talijani sploh menda na železnici ne poznajo točnosti. Čez dan ostanemo tu, kjer si bodemo v spremstvu ogledali slavnoznano cerkev sv. Antona, padovanskega „il Santo“. Zvečer ob devetih odpeljemo se naprej proti „Loretu“.

Dnevne novice.

(Volilni shod) za I. razred je bil sinoči ob 7. uri. Gosp. dr. vitez Bleiweis je pozdravil volilce in nasvetoval mestnega odbornika g. Gogolo kot predsednika. Dosedanja mestna odbornika gosp. dr. vitez Bleiweis in Vaso Petričič sta bila brez debate potrjena kot kandidata. Živahnejša debata je bila o kandidatih namesto g. dr. Moscheta, ki se je odpovedal, in pokojnega g. M. Pakiča. Gosp. J. Hribar je namesto g. dr. Moscheta pred-

lagal g. dr. Danila Majarona, mestni odbornik g. Fran Povše pa trgovca in posestnika Karola Polaka. Gosp. Petričič je podpiral predlog gosp. Hribarja, g. Regali pa predlog g. Povšeta. Pri glasovanji je bilo 9 glasov za g. Polaka in 8 za gosp. dr. Majarona, in je bil torej prvi proglašen kandidatom. Dalje je namesto umrlega g. Pakiča zopet g. J. Hribar predlagal g. dr. Majarona, g. notar dr. Zupanc pa g. Andreja Kalana, kapelana v Trnovem in hišnega posestnika v Ljubljani. Gosp. Regali in č. g. župnik Rozman podpirata predlog g. dr. Zupanca. Pri glasovanji je bilo 9 glasov za g. A. Kalana, 7 pa za g. dr. Majarona; prvi je bil proglašen kandidatom. Gosp. Regali je naposled priporočal varénost pri mestni upravi in izrazil željo, naj se vodomet opusti. Dalje je priporočal, naj bi se pomnožilo število redarjev. Odgovarjali so mu gg. Petričič, Hribar in Gogala. S tem je bil shod končan.

(V Rudolfinu ljubljanskem) je te dni na ogled mala, a zanimiva razstavnica koptskih veznin in tkanin iz prvih časov krščanstva, namreč iz 4. in 6. stoletja. Prinesel jih je učenjak in potovalec po jutrovih deželah, dr. Bock, iz zgornjega Egipta. Ta mož ne nabira samo starin, ampak je tudi že mnogo studiral o življenji in nošah koptskih kristijanov, tako da je prvak v tej zadevi. Na 52. tablicah se tu kažejo ostanki obleke, kakoršno so nosili Kopti pred 1400 leti. Dasiravno je toliko časa vse ležalo pod zemljo, je vendar deloma še prav dobro ohranjeno. In kako je mnogo predmetov umetno izdelanih! Marsikak košček bi si naše gospice pri vzenji in pletenji želele imeti za vzorec. Najlepše so umetne gobelinske pletenine z izvrstno ohranjenimi barvami n. pr. rudeča iz škrlatnika. Kdor se peča z zgodovino in sestavo cerkvenih oblačil, ima tukaj pred seboj prvotne vzorce, izkopane iz egiptskega peska. Po listinah iz papirusa se je dala starost teh predmetov natanko določiti. Tu občuduješ srednji del tunike z vtkano amatistovo bagreno volno, ondí je obšiv toge in rokava iz vijólastega ali črnega bagra, dalje zopet kos halje, štirivoglato oprsje in rumeno-bele okraske. Kaj mičen je platneni kos ogrinjača v rudečem bagru in zraven podobske gobelinsko vpletene okraske: ribe itd. Nad vse zanimiv je kos ženske obleke pod št. 27, kakor tudi 34 in 36 in pa reliefni okras pod št. 49. — Priporoča se ne le starinoslovcem, ampak vsaki izobraženi dami, da si ogleda te umetnosti.

(Iz gorenjske doline) piše prijatelj našemu listu: Pravo spomladno vreme smo imeli zadnje dneve. Sneg je skopnel popolnoma po nižavah, le hribovje je še belo. To bi sicer ne bilo nič posebnega. Toda kar čez noč je izginila prejšnja toplota in danes (v sredo) je vsa gorenjska dolina pokrita z novim snegom.

(Častnim občanom) je izvolila včeraj občina Studenec blagorodnega g. c. kr. okrajnega glavarja Mahkota zaradi mnogih njegovih zaslug za to občino.

(V Škofjo Loko) pride kot notarski substitut g. Karol Hans, notarski kandidat pri notarju gosp. dr. Voku v Ljubljani.

(Iz Smlednika) se nam poroča: Gosp. Valentin Šubie, podobar iz Poljan nad Loko, naredil je za farno cerkev v Smledniku nov božji grob. Delo je izvrstno, splošni vtis najprijetnejši. V resnici krasna skupina. Delo priporoča umetnika; tudi cena ni previsoka.

(Prihod laških delavcev.) Nekaj dni sèm prihajajo od goriške strani v Ljublano železnični vlaki z izredno dolgo vrsto vozov, natlačenih z znanimi obrazi laških delavcev, ki prihajajo iz blažene Italije v črteno Avstrijo dela in zaslužka si iskat. Privoščiti je s človekoljubnega stališča vsakemu siromaku bodisi katerekoli narodnosti, da si pridobi vsakdanjega kruha, a v prvej vrsti naj se gleda na domačine. Ne samo pri nas na Kranjskem, temveč v vseh avstrijskih kronovinah preostaja za vsako tudi najnavadnejše in težavno delo pridnih rok, vkljub temu pa se dopušča, da vsako pomlad priroma na tisoče italijanskih podanikov črez mejo v naše dežele, ki jemlje domačim delavcem delo in zaslužek, na jesen pa odnesó domov na tisoče prihranjenih novcev. V zahvalo pa, da potrpežljiva Avstrija in njeni prebivalci tuje goste prijazno sprejmó in leto za letom preživé, agitujejo in rujejo italijanski mogotci in politiki prvi sosedni prijateljici in prežijó po njenih primorskih deželah. Italiji bi bilo svetovati, naj manj tira visoko politiko, naj ne izsesuje svojih sploh ubožnih prebivalcev za vzdrževanje

velikanske vojske, temveč naj se peča z domačimi zadevami in narodno-gospodarskimi vprašanji ter preskrbi svojim stradalajočim državljanom dela in kruha. Z milijoni, ki jih stane le ena bojna oklop-nica, da se veliko revščine olajšati.

(Hitra vožnja po mestu.) Čestokrat se je prehitra vožnja po mestu že javno grajala, izrecno vožnja po ožjih in zelo obiskanih mestnih ulicah; žal, da se vozniki za grajo in policijsko prepoved nič ne brigajo. Velikonočni ponedeljek zvečer, ko so se vračali mnogoštevilni izletniki z dežele v mesto, imeli smo priložnost opazovati jako brezmiselno in divjo vožnjo, ki utegne imeti kaj nevarne posledice za zdravje in celo življenje mimohodečih, osobito za stare ljudi in otroke. Od enega konca pridivja v ozke ulice izvozeček s polnim vozom vinjenih in kri-čečih gostov, od druge strani pa gosposka kočija s kočijažem v livreji, med njima pa plava še dvo-kolesar. Zadrega je večkrat taka, da človek ne vé, kam bi stisnil svoje zdrave ude in se ognil pretečej nevarnosti. Ako ima kak pešec dosti poguma, da opozori kočjaža na prepoved hitre vožnje, slišati mora celo vrsto surovih psov in preté mu z bičem. V imenu javne varnosti in reda dovoljujemo si mestno redarstvo na to nedostatkost nujno opozarjati.

(Iz Opatije) se poroča, da je bilo tam veliko-nočne dni mnogo tujcev. Vsi hôteli so bili polni in tudi v zasebnih hišah ni bilo lahko najti stanovanja.

(„Katoliško-politično in gospodarsko društvo“) za Slovence na Koroškem ima prvi občni zbor v četrtek dné 17. aprila ob 2. uri popoldne v go-stilni pri „Sandwirthu“ v Celoveu. Izvolil se bode stalni odbor in sprejemali novi udje.

(V Reko) so se v sredo pripeljali princ Alfred Liechtenstein, bavarska princesinja Arnulf in knez Schönburg.

(Iz Jeruzalema) piše načelnik IV. avstrijsko-ogerske karavane: Naša karavana je prišla dné 25. marca ob 5. uri srečno tu sém. Avstrijski konzul, kustos sv. dežele in vodja avstrijskega vsprejemališča so nas pristrčno sprejeli. Karavana ostane do 12. aprila v Jeruzalemu, 14. odide v Nazaret.

(Iz Zagreba) smo prejeli knjigo: „Narodne pripovjesti u Varaždinu i okolici“ sakupio Matija Kračmanov Valjavec; drugo izdanje, izdala knjižara „Dioničke tiskare“. Knjiga obsega na 315 straneh 25 pripovedi o „Vilah“, 11 pripovedk o „Bojenicah“ ali „Sojenicah“, 11 pripovedk o volč-jem pastirji, 72 različnih pripovedi in v dostavku 32 narodnih pesni. Ta zbirka bode gotovo zanimala tudi slovenske prijatelje narodnega blaga.

(V Cerknici) je razpisana četrta učiteljska služba s 400 gld. letne plače. Prošnje do 15. t. m. — V Črnomlju je razpisana služba 3. učitelja; plače 500 gld. — V Dragatušu tretja in druga učiteljska služba; plača 400 in 450 gld. s stanovanjem. — Na Vrhu učiteljska služba; plača 450 gld., 30 gld. doklade in stanovanje. — Na Robu učiteljska služba; plača 450 gld., 30 gld. doklade in stanovanje.

Raznoterosti.

— **Finančne razmere evropskih držav.** Iz statistične sestave o finančnih razmerah šestih evropskih velikih držav posnamemo sledeče številke. Vsekako so nam bila števila završenih budgetov le do incl. 1888. l. na razpolaganje. Znašali so od 1887. do 1888. l. v frankih.

	Dohodki	Troški	Primanjklje ozir. presežek
Nemčija:	2.443.463.099	2.697.385.680	— 253.922.581
Francosko:	2.952.097.879	3.146.404.630	— 194.306.751
Avstrija:	1.902.358.013	2.040.472.573	— 138.114.560
Italija:	1.499.926.207	1.572.855.138	— 72.928.931
Rusija:	3.149.155.241	3.155.437.365	— 6.312.124
Angleška:	2.347.024.845	2.303.500.740	+ 43.524.105

Vse države razven Angleške kažejo primanjkljeje. Ta je znašal po odstotkih dohodkov: Nemška okoli 10%, Avstro-Ogerska 7-20%, Francija 6-50%, Ita-lija 4-80%, Ruska 0-20%. Ako primerjamo razvoj dohodkov pri evropskih velikih državah od l. 1882. do 1888. l. razvidimo sledečo sestavo:

	1882. l.	L. 1887—1888.	Razlika
Rusija:	2.709.026.070	3.149.155.241	440.099.171
Nemčija:	2.151.200.122	2.443.463.099	292.262.977
Italija:	1.301.621.960	1.499.926.207	198.304.247
Avstrija:	1.738.473.580	1.902.358.013	163.884.433
Francija:	2.852.835.223	2.952.097.879	99.262.656
Angleška:	2.277.379.525	2.347.024.845	69.645.320

Pomnožek je znašal v odstotkih: Rusija 16-24%, Italija 15-23%, Nemčija 13-50%, Avstro-Ogerska 9-42%, Francija 3-48%, Angleška 3-06%. Na po-sameznika v prebivalstvu je prišlo leta 1887: Fran-cija 82-32 frankov, Angleška 58-86 frankov, Nem-čija 57-06 frankov, Italija 51-97 frankov, Avstro-Ogerska 51-04 frankov, Rusija 28-99 frankov.

— **Zanimiv podatek o hitrosti** je v novoizšli knjigi dr. A. Winkelmanna. Polž preleze v jedni sekundi 0 0015 m; navadni pešec prehodi 1-25 m; Halleysov komet 3-00 m; najhitrejša reka 4-00 m; balon v mirnem vremenu 6-4 m; brzotek 7-1 m; muha 7-6 m; najhitrejši parnik 8-5 m; ko-lesar 9-7 m; veter 10-0 m; torpedo-čoln 11-5 m; konj v diru 12-6 m; pogorska reka 14-3 m; brzo-vlak 16-7 m; morski valovi 21-6 m; golob za pisma 27 m; vihar 45 m; lastovica 67-9 m; najmočnejši vrtinec-vihar 116 m; glas v zraku 290 m; zrak skozi brezračni prostor 337 m; krogla iz topa 500 m; val pritoka 800 m; zemlja 29-5 km; utrinki povprek 40 km; vrvi tok 4000 km; brzo-javni tok 11.690 km; induksijski tok 18.400 km; električni tok povprek 36.000 km; blisk v solčnih pegah 200.000 km; svetloba 300.000 km.

— **Morski volk.** V Geestemündu so prodali zadnjo soboto velikanskega morskega volka, katerega so bili vjeli v Severnem morji. Omenjeni velikan meri vzdolž 3 metre 90 centimetrov in počez 2 metra 50 centimetrov.

— **Izvažanje živine iz Avstrije.** Leta 1889. je šlo 62.439 volov, 41.122 krav iz naše dr-žave. Leta 1888. je šlo pa le 45.383 volov in 24.440 krav iz Avstrije. Leta 1889. se je izpeljalo iz naše države 58.191 ovac, 7337 jagnjetov, 1380 koz, a 1888. l. 109.015 ovac, 8626 jagnjetov in 2216 koz. Svinj se je izvozilo l. 1889. le 131.796, a 1888. l. 170.873. Da se je zadnje leto mnogo menj prešičev izvozilo, provzročila je prepoved, da se ne smejo v Nemčijo svinje uvažati.

— **Zmaga.** Sodnik: „Zatoženec, ali pripoznate svojo krivdo?“ — Zatoženec: „Nikakor ne. Iz go-vora svojega odvetnika sem se prepričal, da sem nedolžen.“

Telegrami.

Dunaj, 10. aprila. Po pismenih dogo-vorih med Caprivijem in Kalnokyjem ostane zveza trdna v vseh vprašanjih.

Pariz, 10. aprila. Občinske volitve v Parizu se bodo vršile dné 27. aprila.

Valencia, 11. aprila. Ko je došel markiz Cerralbo, vodja Karlistov, bili so veliki ne-miri. Okrog 15.000 ljudij je šlo za njim, kričeč in sikajoč do hotela; pobili so okna in hoteli zažgati poslopje. Žandarmerija je razpodila množico, ki se je, pojoč marseljezo, razšla po ulicah in začela delati barikade. Nato je množica napala klub Karlistov, za-žgala opravo in zabranila gasilnemu društvu, da se ni približalo; naposled je skušala za-žgati jezuitski konvent. Konjiki so pogasili ogenj in razpodili množico. Trije so ranjeni.

Umrli so:

9. aprila. Marija Pregel, kramarjeva hči, 2 meseca, Stari trg 4, katar v črevih. — Ludovik Pavlič, krojačev sin, 2½ leti, Strelške ulice 11, jetika. — Jovana Hikel, dekla, 35 let, Du-najska cesta 24, vsled protina.

10. aprila. Lorenc Pance, posestnik, 73 let, Krakovski nasip 14, vodenica. — Jera Križaj, mizarjeva žena, 57 let, sv. Petra cesta 77, vodenica.

V bolnišnici:

3. aprila. Fran Jenko, delavec, 53 let, jetika.
6. aprila. Janez Jeklar, gostač, 65 let, marasmus. — Janez Kosmač, delavec, sin, 3 mes, atrofija.
7. aprila. Anton Kern, čevljar, 27 let, jetika.
8. aprila. Marija Ukar, gostija, 74 let, pljučnica. — Ivan Milave, davčni uradnik, 43 let, vsled raka. — Gregor Ko-bilšek, gostač, 70 let, pljučnica.
9. aprila. Meta Babšek, gostija, 47 let, emphysem pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	722-3	6-4	sl. svzh.	oblačno	
10. 2. u. pop.	723-7	12-2	sl. vzh.	"	0-00
9. u. zveč.	716-9	9-4	svzhod	"	

Srednja temperatura 9-3° za 0-3° nad normalom.

Po kratu rabi neobhodno po trebno sredstvo za čiščenje zob.

Lepota zob. **Nova ameriška** **zobna glicerín-crème**

(preskušena od zdravstvene oblasti) **KALODONT** F. A. Sarg-ov sin in drugovi, c. kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr. V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svedbi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—37)

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	88 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	103 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	939 " — "
Kreditne akcije	302 " 20 "
London	119 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 44 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 40 "

Prošnja.

Gosp. dopisnika z Gorenjskega prosim uljudno, naj pusti v miru mene in mojo hišo. Enako prosim dopisnika „Brusa“, naj se ne poteguje za-me. Želja moja je, da me oba pustita v miru.

Alojzij Schrey,

lastnik hotela „Zum Kaiser von Oesterreich na Jesenicah.

Oznanilo.

Slovenski rodoljub dobi

mesto sodelovalca

pri slov. političnem in gospodar-skem listu.

Kdor živi v okoliščinah, da more vspre-jeti tako službo, naj se oglasi v „tiskarni sv. Cirila“ v Mariboru. (3—1)

Palice

v bogati izberi priporoča za prihodnjo sezono (10-2)

L. kočevski domači obrt v Ljubljani, Schellenburgove ulice 4.

☛ Za prekuovalce vsekako najcenejša zaloga. ☛

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju po-zlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—15)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli štev. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Marijacejske želodčne kapljice

posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanji teka, slabosti želodca, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorečici, slatenici, gnusju in bruhanju, glavobolu (če izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z na-vodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr.

Osebnj razpošiljatelj: Lekarnar KAROL BRADY, Kromeriz (Moravija). Varnostna znamka. Svarilo: Pristne marijacejske želodčne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rudičem zavrtku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu.

(28)

Marijacejske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim uspehom pri zaprtju in zapekanju rah-ljene kroglice se sedaj mnogo po-narejajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnje varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradya, Kromeriz. — Cena škatljice 20 kr., 6 škatljicam z gld. — Ce se denar naprej pošlje, stane 6 škatljic a prosto depo-siljativjo z gld. 20 kr., 12 škatljic z gld. 20 kr.

Marijac:jske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in škatljici naveden v navodilu rabe. Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice so pristne dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojni: pri lekarnarju F. Baccarichu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem Mestu: pri lekarnarju Dominiku Rinzoliju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blaiku.